

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lutowiskach
za rok 2021
oraz przedstawienie potrzeb w zakresie
pomocy społecznej.**

Działając zgodnie z art. 110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2022r., poz. 66 ze zm.) „, Kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.”.

Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Lutowiska. Działa w oparciu o statut oraz ustawy:

- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2022, poz. 66 ze zm.),
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz.U. 2020,poz.256 ze zm.),
- Rozporządzenia Rady ministrów z dnia 11 lipca 2018r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej Dz.U. z 2018poz. 1358)
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2020 poz.218 ze zm.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2020,poz 2050ze zm.),
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 poz.685ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020, poz.821 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 poz. 2277 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020,poz. 1030 ze zm.) ,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964r.Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. 2020,poz.713 ze zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020,poz.506)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020.,poz. 426 ze zm.),
- ustawa z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019,poz. 869 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2020r., poz. 23 ze zm.),

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2019,poz. 1781 ze zm).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje na poziomie lokalnym i wykonuje zadania skierowane na wsparcie i na poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Lutowiska. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy. Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa o pomocy społecznej.

Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, a w szczególności: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o dodatkach energetycznych, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o karcie dużej rodziny, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Zadanie powierzone przez Wójta Gminy (poza zadaniami pomocy społecznej)

- realizacja zadań ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U z 2020,poz. 111 ze zm.);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2020,poz. 808 ze zm.);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 22 kwietnia o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2020,poz. 808 ze zm.);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020, poz. 1297);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019, poz.2207ze zm.);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiety w ciąży i rodzin’’ Za życiem’’(Dz.U. 2016r.poz.1860);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. 2019r.,poz.2133 ze zm.);
- realizacja ustawy z dnia 10 kwiecień 1997r. Prawo energetyczne (Dz.U. 2020r.poz. 833 ze zm.);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dna 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz.U. 2020r. poz. 821 ze zm.);
- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U.2020,poz. 1348);
- realizacja zadań wynikających z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz.U. 2019r,poz.267).

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia zgodnie z treścią art. 110 ust.12 ustawy o pomocy społecznej nie mniej niż 3 pracowników socjalnych :

- 3 pracowników socjalnych- zatrudnienie na czas nieokreślony;
- 1 głównego księgowego;
- 1 urzędnika realizującego świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny;
- 1 asystent rodziny-zatr. na ½ etatu- finansowane w części z budżetu państwa

POMOC SPOŁECZNA I JEJ REALIZACJA.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach jest jednostką organizacyjną gminy. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazywanymi przez Wojewodę. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Wójta. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne. W postępowaniu przed Sądem stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym. Ośrodek Pomocy Społecznej może kierować wnioskami o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Pomoc społeczna zajmuje ważne miejsce w systemie zabezpieczenia społecznego. Jej rola ciągle wzrasta, gdyż zakres podmiotowy i przedmiotowy udzielonych świadczeń ulega systematycznemu rozszerzeniu. Coraz więcej osób i rodzin korzysta ze wsparcia w ramach tego systemu, a katalog spraw regulowanych przez przepisy prawa pomocy społecznej jest obszerny. Celem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin , a więc profilaktyka, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej, bowiem wymaga profesjonalizmu pracowników socjalnych, współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami. Kadra pomocy społecznej musi na bieżąco podnosić kompetencje i umiejętności , prowadzić poradnictwo w oparciu ustawodawstwo z wielu obszarów życia społecznego i gospodarczego.

Cele i działania GOPS

Głównym celem działania było :

- ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie zmierzające do zaspokojenia odpowiadających godności człowieka ,poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej;
- zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie osób i rodzin , oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez realizacje pracy socjalnej ,poradnictwa, prac społecznie użytecznych .

GOPS. w swojej pracy stosuje systemy informatyczne : POMOST STD; AMAZIS, NEMEZIS; IZYDA; CHEOPS, FINANSOWO-KSIĘGOWY; KADRY I PŁACE. Sporządzane były sprawozdania kwartalne ,półroczne i roczne z realizacji zadań i wydatków budżetowych, które były przekazywane przez powyższe systemy do jednostek nadrzędnych.

Ośrodek zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2020, poz. 218) oraz Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2014-2020 realizował zadania nałożone przez ustawodawcę na Gminę.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że **instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej**, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności kategorie osób, których płeć nie jest uwzględniona: małoletni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci – świadkowie. Diagnoza sytuacji jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola „pana i władcy”). Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu/. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

W celu prawidłowej realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej wójt, burmistrz, prezydent zawiera porozumienia z instytucjami i stowarzyszeniami pracującymi w obszarze zwalczania przemocy. Jako najważniejsze pozytywne rezultaty

pracy interdyscyplinarnej wskazano kompleksowe, wieloaspektowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a przez to zwiększenie ich skuteczności oraz możliwość wzajemnego uczenia się, dzielenia wiedzą i doświadczeniami. Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji – zarówno na poziomie strategicznym, jak i indywidualnym. Po kilku latach funkcjonowania Programu widać wyraźnie, że decyzja dotycząca opracowania tego dokumentu, a przede wszystkim ustawowych uregulowań prawnych w tym zakresie, była trafna i potrzebna. Usystematyzowanie działań, wskazanie odpowiedzialności dla poszczególnych szczebli administracji publicznej, z jednej strony, powoduje wzrost odpowiedzialności, a z drugiej strony, daje możliwość dokonywania oceny i lepszej kontroli. W dalszym ciągu należy kontynuować intensywne działania wynikające z obowiązków nałożonych przez Krajowy Program na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jednocześnie wsłuchiwać się w debatę publiczną oraz opinie specjalistów pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi i stosującymi przemoc w rodzinie. Realizowane działania w ramach Programu mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Jednym z kluczowych osiągnięć, które dotychczas udało się zrealizować zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym, jest podejmowanie współpracy oraz branie odpowiedzialności za tę problematykę przez różne resorty zaangażowane w realizację Programu, ale również przez służby pracujące w środowiskach lokalnych. Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Realizowane działania w ramach Programu w sposób znaczący wpłynęły na zmianę świadomości społecznej. Ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że **przemoc w rodzinie jest przestępstwem**.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **zadaniem Ośrodka jest zapewnienie Zespołowi Interdyscyplinarnemu obsługi organizacyjno-technicznej, lokalu, materiałów biurowych, dostępu do urządzeń biurowych, miejsca w którym będą przechowywane dokumenty Zespołu w sposób bezpieczny zapewniający ochronę danych osobowych**. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności przez:

- 1) Diagnozowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 2) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W roku 2021 odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego /ZI/.

ZI tworzy grupy robocze /GR/, których zadaniem jest rozwiązanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach i przygotowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie.

W roku 2021 zespół zajmował się 6 rodzinami, w których została założona Niebieska Karta z powodu stosowania przemocy fizycznej i psychicznej poszkodowanych zostało 8 osób.

Wójt udzielił kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej upoważnienia do:

- wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gmin;
- prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji;
- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym także do wydawania decyzji administracyjnych;
- sprawowanie nadzoru merytorycznego nad prowadzeniem postępowania w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego oraz energetycznego i przygotowania decyzji;
- realizacja zadań i podejmowanie decyzji z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- realizacji zadań i podejmowania decyzji w zakresie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- realizacja zadań z zakresu ustawy o Karcie dużej rodziny.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Pomocy Społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) Ubóstwa;
- 2) Sieroctwa;
- 3) Bezdomności;
- 4) Bezrobocia;

- 5) Niepełnosprawności;
- 6) Długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) Przemocy w rodzinie;
- 8) Potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) Bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze;
- 11) Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy ;
- 12) Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) Alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) Zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) Klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje (kryterium za rok 2021):

- 1) Osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701,00** zł. zwanym dalej „ kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”
- 2) Osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528 ,00** zł. zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4)analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Gmina i powiat obowiązane zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;

- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 9) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego;
- 10) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym człowiekiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 11) praca socjalna;
- 12) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscach zamieszkania;
- 13) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 14) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem rodziną;
- 15) dożywianie dzieci;
- 16) sprawienie pogrzebu w tym osobom bezdomnym;
- 17) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 18) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 19) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 20) utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników;
- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych z środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy również :

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych
- 5) z kłęską żywnościową lub ekologiczną;
- 6) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób
- 7) z zaburzeniami psychicznymi;
- 5) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi.

Stosowanie ograniczeń w przyznawaniu świadczeń finansowych z pomocy społecznej.

Działając zgodnie z art. 11 ustawy o pomocy społecznej cytowanej powyżej w przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego. Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną, mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczeń z pomocy społecznej należy uwzględnić sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenie lub korzystającej ze świadczeń. Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń pomocy społecznej. Osobie tymczasowo aresztowanej zawieszają się prawa do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczenia.

PODMIOTY WSPÓLPRACUJĄCE Z OŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ PRZY ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie ;
- Powiatowy Urząd Pracy w Ustrzykach;
- Powiatowy Zespół Do Spraw orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Sanoku;
- Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie Podkarpackim;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Sanoku i Jaśle;

- Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża w Ustrzykach Dolnych Oddział Ustrzyki Dolne;
- Sąd Rejonowy w Lesku;
- KRUS w Sanoku;
- Rewir Dzielnicowych w Lutowiskach;
- Rejon Energetyczny w Sanoku;
- Placówki Oddziału Straży Granicznej na terenie Gminy Lutowiska;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych;
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Lesku;
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Ustrzykach Dolnych;
- Punkt Konsultacyjny Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ustrzykach Dolnych;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lutowiskach;
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Lesku;
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Ustrzykach Dolnych;
- Komornik przy Sądzie Rejonowym w Lesku oraz inni komornicy z rejonu całego kraju;
- Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych;
- Dom Pomocy Społecznej w Moczarach;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Sanoku
- Urząd Skarbowy w Ustrzykach Dolnych;
- Zespół Szkół w Lutowiskach;
- Miejscowe Sklepy;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lutowiskach;
- Przedstawiciele Kościołów Katolickich;
- MOPS, GOPS ,PCPR w całym kraju.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną:

l.p	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Rodziny ogółem	78	182
2.	O liczbie osób w rodzinie 1	33	33
3.	O liczbie osób w rodzinie 2	16	32
4.	O liczbie osób w rodzinie 3	9	27
5.	O liczbie osób w rodzinie 4	14	48
6.	O liczbie osób w rodzinie 5	6	30
7.	O liczbie osób w rodzinie 6 i więcej	2	12
8.	<u>Rodziny z dziećmi ogółem</u>	31	117
9.	O liczbie dzieci 1	16	54
10.	O liczbie dzieci 2	10	37
11.	O liczbie dzieci 3	4	20
12.	O liczbie dzieci 4	1	6
13.	O liczbie dzieci 5	0	0
14.	<u>Rodziny Niepełne ogółem</u>	9	27
15.	O liczbie dzieci 1	5	11
16.	O liczbie dzieci 2	4	16

17.	O liczbie dzieci 3	0	0
18.	O liczbie 4 i więcej	0	0
19.	Rodziny Emerytów I Rencistów ogółem	16	31
20.	O liczbie osób 1	5	5
21.	O liczbie osób 2	9	18
22.	O liczbie osób 3	1	3
23.	O liczbie osób 4 i więcej	1	55

Powody przyznawania pomocy:

1.	Ubóstwo	44	83
2.	Bezdomność	1	1
3.	Bezrobocie	45	124
4.	Niepełnosprawność	21	28
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	47	95
6.	Bezradność w sprawach opiek.- wychowawczych I prowadzeniu gospodarstwa domowego- ogółem w tym:	10	33
7.	Rodziny Niepełne	9	27
8.	Rodziny Wielodzietne	1	6
9.	Alkoholizm	11	28
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0
11.	Zdarzenie losowe	0	0

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Świadczenia przyznawane w ramach zadań zleconych i zadań własnych(bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	116	78	182
2.	Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	116	78	182
3.	Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej- ogółem	36	36	92

Szczegółowe formy pomocy :

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Razem	116	-	249 224	78	182
2	Zasiłki stałe-ogółem w tym przyznane dla osoby:	13	140	83 524	13	14
3	Samotnie gospodarującej	12	134	81 531	12	12
4	W rodzinie	1	6	1 993	1	2
5	Zasiłki okresowe-ogółem w tym przyznane z powodu;	12	61	19 999	12	12
6.	Bezrobocia	8	49	16 162	8	8
7	Długotrwałej choroby	4	12	3 837	4	4
8	Posiłek dla dzieci w szkołach:	36	3 492	34 870	25	93
9	Posiłek w rodzinie	30	160	44 072	30	115
10	Usługi opiekuńcze	1	540	9 302	1	1
11	Inne zasiłki celowe i w naturze-ogółem w tym:	24	x	12 422	24	47
12	Zasiłki specjalne celowe	15	39	9 178	14	29
13	Praca socjalna	36	x	x	36	92
14	Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	6	72	214 152	6	6
15	Składka zdrowotna przy zasiłku stałym	13	144	7 517	13	14
16	Zdarzenie losowe	0	0	0	0	0

Pomoc w naturze:

1. W roku 2021 Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał z programu „ Dostarczenie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” żywność w łącznej ilości 2,7 ton, którą otrzymało **86** rodzin z ilością osób w rodzinie – **199**

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020, poz. 111 ze zm.)

Wydatki na świadczenia rodzinne i świadczeniobiorcy:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin narastające od początku roku	Kwota wydatkowana narastająco od początku roku
1	Zasiłek rodzinny	68 rodzin 254 osób w rodzinach	141 178
3	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	4	4000
4	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0
5	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0
6.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1	7 213
7.	Samotnego wychowywania dziecka	12	18 528
8.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	8	9840
9.	Rozpoczęcia roku szkolnego	56	5600
10.	Podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	34	22 998
11.	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	11	11 210
12.	Zasiłki pielęgnacyjne	78	133 821
13.	Świadczenia pielęgnacyjne	15	289 382
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	12	12 000
15.	Świadczenie rodzicielskie	13	59 020
Razem			714 790

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne:

Lp	wyszczególnienie	Wydatki narastające od początku roku	Liczba osób za które opłacono składki narastające od początku roku
1	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	91 416	15

Realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019, poz. 2407)

Lp	wyszczególnienie	Liczba rodzin narastająco od początku roku	Wydatki narastające od początku roku
1	Świadczenie wychowawcze	209	1 668 547
Razem			1 668 547

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. 2020, poz. 808).

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020r. poz. 808 ze zm.)

Lp.	Wyszczególnienie	Kwoty narastające od początku roku	Liczba funduszu alimentacyjnego dla osób uprawnionych narastająco od początku roku
1.	Wyłacony fundusz alimentacyjny	58 600	10

Kwoty finansowe zwrócone przez dłużników w roku 2021 - **22 941,00**

Organ właściwy realizował działania względem dłużników alimentacyjnych poprzez :

- złożenia oświadczeń majątkowych i przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych u 5 dłużników alimentacyjnych;
- wystąpienie do komornika – 3 osoby;
- złożenie informacji o podjętych działaniach:
 - komornik- 6;
 - organ właściwy dłużnika- 4.

- Wystąpienie do Urzędu Pracy – 2.
- Wystąpienia do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy- 0
- Wystąpienia do Policji o ustalenie miejsca pobytu u 2 dłużników.
- Wystąpienia do prokuratury o podjęcie działań względem uchylających się dłużników od obowiązku płacenia zasadzonych alimentów- 0.
- Udzielenie informacji o przyznanych świadczeniach z FA:
 - dłużnik - 12
 - organ właściwy- 8

Realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020, poz. 821 ze zm.)

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Misją tą jest realizowana przez gminę głównie przez pracę asystenta rodziny. Do głównych jego zadań należało- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym- udzielanie rodzinom pomocy w poprawie ich sytuacji życiowych, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż raz na pół roku ;- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub podmiotami, których pomoc w wykonywaniu zadań jest niezbędna. W roku 2020 asystent rodziny pracował z 8 rodzinami ,w których wychowuje się 18 dzieci oraz z 3 rodzinami , w których monitorował rodziny z poprzednich lat. Asystent pracował z rodzinami w wielu płaszczyznach, z których głównymi były :a) sfera socjalno-bytowa

i mieszkaniowa- tu działania nastawione były między innymi na nabyciu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, naukę i wpajanie obowiązku codziennego wykonywania czynności związanych ze sprzątnięciem mieszkania lub gotowaniem, przeprowadzanie niezbędnych remontów, systematyczne podnoszenie standardu mieszkania. Ponadto asystent nadzorował terminowe opłacanie rachunków oraz dążył do spłat występujących zadłużeń. Prowadził systematycznie treningi ekonomiczne, które pozwoliły na osiągnięcie poprawy w gospodarowaniu środkami finansowymi. Nadzorował i pomagał dzieciom w odrabianiu zadań domowych oraz skupiał się na nadrabianiu zaległości. Asystent ściśle współpracował z Bieszczadzkim Zespołem Szkół Specjalnych i Poradnią Szkolno-Wychowawczą. Ustawa nakład również na gminę obowiązek pokrywania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Ilość rodzin zastępczych w roku 2021	Wydatkowana kwota finansowa w roku 2021
1	14 229,01

Realizacja zadań z ustawy z dn. 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019,poz. 2133 .)

Ustawa z dnia 26 lipca 2013r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2020r.,poz. 833 ze zm.)

Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne przyznane w roku 2021.

Liczba rodzin	Kwota wydatkowana
Dodatek mieszkaniowy - 16 rodzin	21 950,26
Dodatek energetyczny - 17 rodzin	775,52

Realizacja zadań z zakresu ustawy o karcie dużej rodziny

Wydane karty dużej rodziny w 2021	Liczba kart	Liczba rodzin
	20	12

Zadania okolo pomocowe.

Gmina Lutowiska ze względu na epidemię COVID-19 w roku 2021 przystąpiła do Programu "Wspieraj Seniora". W ramach akcji pracownicy socjalni dostarczali artykuły pierwszej potrzeby oraz leki osobom starszym, niepełnosprawnym i Seniorom z terenu Gminy Lutowiska. Tą formą pomocy zostało objętych 10 rodzin . Ośrodek współpracował z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej i sklepem "Delikatesy Centrum".

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

Ze względu na występującą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej epidemię COVID-19 należy wzmocnić ścisłą współpracę z Sołtysami, Radami Sołeckimi, Radnymi, oraz Stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi w celu pilnego reagowania na występujące nieprawidłowości w rodzinach, w których może dochodzić do aktów przemocowych. Izolacja może zaostrzać zachowania dysfunkcyjne, które nasilając się mogą prowadzić do dramatów dzieci, osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.

W możliwy dostępny sposób należy prowadzić akcje uświadamiającą Naszym mieszkańcom, że wszyscy powinniśmy być solidarni i reagować na **wszelkie nieprawidłowości** zgłaszając to do instytucji, które zgodnie ze swoimi kompetencjami będą podejmować działanie.

W przypadku dalszego występowania epidemii COVID-19 zasadne jest uruchomienie przez Gminę pomocy psychologicznej dla mieszkańców Gminy w tym szczególnie dla dzieci i rodziców, dla których izolacja jest trudna do zaakceptowania i powoduje stany lekowe.

Ustalono następujące potrzeby mające istotny wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej, a wymagające zabezpieczenia :

- zapewnienie rozwoju środowiskowej opieki osobom zależnym i tracącym samodzielność z powodu stanu zdrowia i wieku zabezpieczenie większych środków na organizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych utrzymujących osobę jak najdłużej w jej naturalnym środowisku;
- podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia;
- rozwijanie współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci;
- rozwijanie systemu poradnictwa i terapii dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych ;
- tworzenie sieci wsparcia dla rodzin(wolontariusze, organizacje pozarządowe, instytucje kulturalno-oświatowe) w celu pozyskania do współpracy rodzin wspierających;
- likwidacja barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych i starszych na terenie Gminy;
- brak wystarczającej ilości lokali w zakresie budownictwa komunalnego i socjalnego oraz mieszkań chronionych;
- podejmowanie działań służących aktywizacji społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej osób starszych.

Sporządził:

p.o. Kierownik GOPS Lutowiska

Hubert Tuleja